

ԾԱՂԻԿ շաբաթ երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրոս տրոսք: — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դրոս.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրոս.

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսեմաէր եւ Տնօրէն Անտոն Ստեփան,
Ալանա Համամ, Բիւշիկ Երկրագ խան Երկրագ խան Թիւ 9:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնն եւ չեն տրուիր:

ԹԻՒ 149 ՏԱՐԻ

1888

ՅՈՒՆԻՍ 4 ՇԱԲԱԹ

Հինգշաբթի առաւօտ Ս. Համբարձ-
ման տօնին առթիւ Ամեն. Ս. Պատրի-
արք Հայրն հանգիստաւ Ս. Պատարագ
մատոյց Ազգ. Հիւանդանոցի մատրան
մէջ, խուռն բազմութիւն մը դրաւ ծ-
էր մատուռը, մատրան շրջակային,
Հիւանդանոցի ներսն ու դուրսը եւ մօ-
տակայ գաղտը. Ն. Ամենապատուութիւն
ազգու քարոզութիւն մը խօսեցաւ յի-
շխով ազգ. բարերարներէն Պէդեան
ամիրայն, Տատեան եւ Պալեան գեր-
դաստաններն եւ արդի Հոգաբարձու-
թեան պատուարժան անդամներն, ներ-
քողեց անոնց ազգասիրական ջան-
քերն ու զոհողութիւնները, եւ յորդոր ու
խրախոյս կարգաց այս վերջնոց փու-
թուցնել շինութեան գործն, պարտա-
ւորելով նաեւ ժողովուրդն ձեռնառնել
աջակից ըլլալ Պատուարժան անդամոց
սոյն տաժանելի գործին յաջողութեան:

Պատարագէն յետոյ հոգեհանգըս-
տեան պաշտօն կատարեցաւ ողբացեալ
Կիւլպէնքեան Սերովբէ էֆի գերեզ-
մանին վրայ, որոյ վրայ գեղեցիկ ծաղ-

կեպտակ մը դրած էին Որբանոցի նախ-
կին սաներն:

Յետոյ իբր հարիւր անձերու հա-
մար պատրաստուած սեղան մը տըր-
ուեցաւ, որու կը նախագահէր Ամեն.
Ս. Պատրիարքն իւր քով ունենալով
Ամեն. Խրիմեան Սրբազան եւ բազմա-
թիւ եկեղեցականներ եւ Հոգաբար-
ձութեան պատուարժան անդամներն:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յիշե-
լով Օսմ. Վեհապետաց յաջորդաբար
շնորհած բարերարութիւնն առ Ազգ.
Հիւանդանոցն, բաժակ առաջարկեց
Վեհ. Սուլթան Ապտիլ Համիտ կայ-
սեր կենաց, եւ ներկայք յոտնկայս
կեցցէնիւրով ողջունելին այս բաժակ:

Մինչեւ իրիկուն գրեթէ հանդէսը
չարունակուեցաւ հիւանդանոցի դի-
մացը դռնուած զբօսավայրին մէջ, ուր
գեղեցիկ վրանի մը ներքեւ 200 ի չափ
աշակերտներ շարունակ ազգային եր-
գեր կերգէին:

Կ'ըսուի թէ սոյն տօնախմբութեան
առթիւ Սերաստացի ազգայինք 5555
ղրչի գումար մը նուիրեր են Ազգ. Հի-
ւանդանոցի, ինչպէս նաեւ Ամեն. Ս.
Պատրիարքն 10 ոսկի եւ ուրիշ անհա-
տական նուէրներ ալ եղեր են, սա-
կայն ուրիշ տարիներու համեմատու-
թեամբ, նուազագոյն:

Նոյնպէս նախըթաց օր Հայ կաթո-
լիկաց Ս. Ռհան Ռսկեբերան եկեղեցւոյն
մէջ Համբարձման տօնին առթիւ հանգի-
սաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Պատրիարք
— Կաթողիկոս Գերեքչանիկ Ազարեան
Սրբազան:

Սոյն Պատարագի արարողութեան
հանգիսին ներկայ էին գրեթէ բոլոր
Հայ կաթողիկ հասարակութիւնն իւր
աւագաններ, բարձրաստիճան օտարազ-
գիք եւ Հատին քահանայից մէկ կարե-
ւոր մասը:

Գեր. Հայր Նիկողայոս Վ. Պախչեան
իմաստալից եւ աղբու քարոզութիւն մը
խօսեցաւ Համբարձման տօնի յիշատա-
կութեան վրայ, զոր մեծ գնահատման
արժանի է:

Շնորհակալութեան արժանի են նաեւ
Գերա. Ռօքոսեան Յովսէփ Վարդա-
պետի եւ Հոգաբարձութեան Պատ. ան-
դամոց եկեղեցւոյ հանգիսին կարգա-
դրութեան համար տարած փոյթե-
ռանդն ջանքերը:

Վաղը Կիւրակէ Ամեն. Ս. Պատրի-
արք Հայրն՝ ըստ խնդարանաց Մայր ե-
կեղեցւոյ դպրաց դասուն, հանգիսա-
ւոր պատարագ պիտի մատուցանէ ի
Մայր եկեղեցւոյ, ի հանգիստ հոգւոց
բարեյիշատակ հիմնադրաց, դպրապե-
տաց, դպրաց, երաժիշտ դասատուաց
եւ համայն բարերարաց Դպրաց դասուն:

Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն

ՕԴՏԱԿԱՐԸ ԻՒՐ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՄԷՁ ՊԱ-
ՀԵԼԸ ՀՄՏՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵՐԱԳՈՅՆՆԵՐ Է :

(Նախորդ էջէն)

Հարկ է գիտնալ թէ ինչ ընտրութիւն պէտք է ընել սորա տեսակին և դորժածելի քանակութեան մէջ, զառ ի վայրէ մը չգլորելու համար զգուշական միջոցներ ձեռք առնուլ մեր ձեռքըն է, բայց ո՞վ կարող է գուշակել թէ անգամ մը գլորելէ վերջը ուր պիտի կասի այդ գլորումէն. այսպէս է նաև օղիի մասին, դորա գործածութենէն զգուշանալ մեր ձեռքն է. իսկ անգամ մը անցնելէն վերջը, ո՞վ կըրնայ հաստատապէս ապահովել թէ դորա քանակութիւնը սահմանափակ պիտի մնայ. Դժբաղդաբար անհամար օրինակներ հակառակը կը հաստատեն. ի մասնաւորի կը յիշեմ ես երիտասարդ մը որ երբեմն բազմատեսակ դարմաններով անբուժելի մնացած որովայնի պնդութիւնը բուժելու համար իւր բարեկամաց միոյն յորդորանք երեկոյէ երեկոյ դաւաթ մը օղի գործածել ըսկսաւ, այդ դժբաղդ երիտասարդը այս օր անդառնալի օղեմոլ մ'է եղած վաղիւ այդ մոլութեան զոհ լինելու դատապարտեալ:

Մի դատաւիտեք, աղնիւ ընթերցող, այս դժբաղդ երիտասարդը յիշեցէք թէ մենք ևս մարդ ենք և իբր մարդ առաւել մոլութեան հակամէտ քան թէ առաքինութեան:

Ահա այսպէս ախարժակ բանալու սահմանեալ օղին իւր սահմանը թեաւ կոխելով ոչ միայն չէ կարողացած ստամոքսին դոց դռները ջախջախել այլ և նախ գրգռել, ապա թուլացուցիչ զօրութեամբը ստամոքսը վերացնելով՝ չէր թողուր որ պատառ մը սնունդ իսկ կարենայ ներսը մուտ գտնել, որով հակառակ իւր խոստացած օգտին, կըրկին վնասներ պատճառած է, վնասատու իւր աղբեցութեամբը, վնասատու մնդառութիւնն արգելելով:

Հապա ինչ ըսելու ենք այն կարգ մը կարմրագոյն ըմպելեաց՝ որք արգարե գինի կը կոչուին և այն անուամբ կը ծախուին ու կը խմուին, իսկ էապէս թէ թարմ և թէ չոր խաղողի հետ ու և է խնամութիւն չունենալէ զատ, մինչև իսկ տակաւ տակաւի քսուելով

անոր հոտն անգամ չեն առած. սոցա ծննդատեղին է Կ. Պօլսոյ չորս կողմը վիտացող և յունաց փապրիքա կոչած գինեւորները, ծնողքնին է ալ պօտախ և վատ տեսակ ալքոհօլը, իսկ կնքահայրնին Գրիգորի Եօրին:

Ահ, որչափ իրաւացի էր Փարիզու հիւանդանոցաց դատաւորացս միոյն սա խօսքը՝ որ գինեմոլութենէ ծագած անբուժելի հիւանդութեամբ տոչոռող հիւանդի մը անկողնին քով այդ սոսկալի հիւանդութեանց վրայ դատախօսած պահուն ըսաւ «Դինին բիւրապատիկ առաւել վնաս տուած է քան թէ օգուտ» Եթէ տիեզեւահոշակ դատաւորիս Մ. Բօթէնի այս խօսքն արգար և իրաւ է անխաղախ գինեոյ համար, հապա որչափ առաւել ճշմարիտ պէտք է նկատել զայն խել մը շինծու գինիներու, ստորին տեսակ դոնեաքներու, օղիներու և անհամար տեսակ ըմպելեաց համար, որոցմէ այսօր քան երբէք մեծ քանակութեամբ կ'սպառէ կոյր և տղէտ մարդկութիւնը. քանի որ մէկ կողմանէ այս վատթար սովորութիւնը համաճարակ և տարափոխիկ հիւանդութեան մը պէս կը տարածի ամէն կողմ, այր և կին, ծեր թէ մանկամարդ, հարուստ թէ աղքատ, ոչ ումք խնայելով, և թէ միւս կողմանէ, ոգելից ըմպելեաց գործածութիւնը իբր թէ նուազեցնենելու դիտմամբ դրուած ծանրածանր տուրքեր փոխանակ մտադրեալ արդիւնքն յառաջ բերելու, պատճառ են եղած, Ա. Որ չաւ տեսակներն օր ըստ օրէ առաւել քիչնալով՝ շատ քիչ քսակներու դիւրամատչելի մնացած են, Բ. օրըստօրէ աճման մէջ դանդաղ գինիի սպառման թէ բաւականանալու և թէ աժան եղանակաւ արտադրելու համար մեր ֆապրիքայի Եօրին աղաներ չեն խնայեր այնպիսի գծուծ միջոցներով ըմպելիք շինել, որք յայտ յանդիման միլիոնաւոր մարդկային կեանքեր կը թունաւորեն, անհաշուելի չարեաց, աղետից և մինչև իսկ ոճրագործութեանց պատճառ կը լինին, առանց ու և է վախու ազատ, համարձակ. հասարակաց առողջութեանը հսկելու պաշտօն ունեցող մարմնոյն աչաց առջև. իբր թէ հսկող մարմնոյն բացարձակ արտօնութեամբը գործած ըլլային: Այո՛ դեղծմունք, ինչպէս ի վերեւ ըսինք, յայտ յանդիման կը կը կատարուին, քանզի ըմպելեաց վրայ տրուած տուրքեր միլիոններ կարտադրեն, միլիոններ որք ուրիշ բանի չեն ծառայեր բոլոր եթէ հայրենի հողին օգտակար լինելիք հազարաւոր մարդկանց գինեմոլութեան պատճառաւ տալիք առնելու համար անթիւ ոստիկաններ պահելու, մասնաւոր և բազմաթիւ դատարաններ և բանտեր հաստատելու: Թող ընթերցողը չափազանցութիւն չնկատէ մեր այս տողերը, Ամերիկայի մի քաղաքին մէջ վերջին ատեններս գինեւորները փակելու և գինեմոլութիւնն արգելելու համար եղած փորձերը կապացուցանեն որ խաղաղութիւնը և ոճրագործութիւնը գինեմոլութեան հետեւանքներն են, և թէ գինեւորն և գինեմոլ չունեցող քաղաք մը կրնայ յայժ բարեկարգ և անդորր վիճակի մը մէջ պահուիլ կարի սակաւաթիւ ոստիկանօք: Ոգելից ըմպելեաց մասին մեր գրածները շատ թերի թողելու սալպեալ եմք տեղերնուս անձկութեան պատճառաւ, Գեռ զանազան կողմեր ունի այս խնդիրը զորս ըստ արժանւոյն իմաստասիրելու համար հատորներ հարկ էր գրել, վասնորոյ մեք եւս ուրիշ առթիւ թողլով խնդրոյն պակաս մնացած մասերու մասին մեր ընթերցները, կը շատանամք ըսելով թէ «մարդիկ իւրեանց անտեղի և անսահման մոլութեանց հետեւելով իւրեանց անձին, ընտանեաց և հայրենեաց անօգուտ և վնասակար լինելով կը տուժեն: իսկ կառավարութիւնը՝ ծանրաբեռնեալ տրոյ պատճառաւ առաւել քան երբեք վատթարացած ըմպելեաց չնորհիւ՝ հայրենեաց և աղգին անօգուտ և մինչև իսկ վնասակար եղած մասը մնացեալէն անջատելու համար մեծամեծ դժուարութեանց կենթարկին: Հետեւաբար ուր որ ոգելից ըմպելեաց տեսակին և գինեւորանց վրայ արթուն հսկողութիւն մը կը դործադրի, հոն ոճիւրք և հիւանդութիւնք սակաւ պատահական են. ուր որ ըմպելեաց գործածութեան դէմ ժուժկալութեան ընկերութիւններ կան, հոն առաւել նուազ ոճիւրք պատահական են, իսկ ուր որ մարդիկ մի միայն ջուր կըմպեն, հոն հարիւր հազարաւոր մարդիկ կարող են առանց հսկողութեան կենակցիլ:

(Շարունակելէ)

ՀԱՄԲՈՅՐ ՄԸ

ՊԱՏՃԱՌԻ ԲԱՐԵՔԱՍՏՈՒԹԵԱՆ

Ասկէջ շուրջ 30—40 տարի առաջ Զուիցերիոյ Օբսալի համալսանին ուսանողաց մէջ աղքատիկ ուսանող մ'ալ կար: Սա հօրէ որբ ըլլալով՝ մայր մը ունէր միայն որ չքաւորութեամբ կ'ապրէր: Ամբան գեղածիծաղ օրերէն առաւօտ մը իւր ընկերաց հետ հասարակաց պարտիկի մը մէջ պտըտած պահուն, գէպի իրենց եկող համալսարանի ընդհանուր տնօրէնին գեղեցկագէտ աղջիկը կը տեսնեն որ աղօթագիրքն ի ձեռին՝ իւր խնամակալին հետ պարտէզի մէջի ճանրէն անցնելով Եկեղեցի կերթար:

Աղքատ երիտասարդ ուսանողն սոյն գեղանի օրիորդը տեսնելով՝ ըստ իւր ընկերներուն « Կը թուի ինձ թէ սա գեղանի օրիորդը պիտի յօժարի համբոյր մը տալ ինձ »: Ընկերներն՝ ինչպէս սովոր է ասանկ պարագաներու մէջ սկսան քահնայ խնդալ ու ծաղրել. և անոնց մէջ ամենէն հարուստը պատասխանեց. — Այդ ըսածդ անկարելի է. նէ չճանչեր զքեզ բնաւ: Ասկէ զատ, հասարակաց պարտէզի մը մէջ, հարկաւոր անձանց ներկայութեանը անհնար է, մտածելն անգամ անտեղի և ամօթ է:

— Ըսածիս վրայ վստահ եմ, կրկնեց երիտասարդը:

— Քայց եղբայր, ոչ ոք կրնայ յանգնիլ ատանկ բան մը ընելու, և եթէ համարձակիս հարկաւոր ոսկիի դուրս մը գրաւ կը դնեմ և յօժարակամ քեզ կը նուիրեմ:

— Կը խոստանաս:

— Ամենայն անկեղծութեամբ:

Գրաւը ընդունուեցաւ:

— Իսկ եթէ չի յաջողի, գոչեցին ընկերները:

— Իւր պատիկ մնալը բաւական է ինձի, ըստ հարուստը:

— Քաջայայտ եմ թէ գրաւը պիտի շահիմ, յարեց աղքատիկ երիտասարդը, տեսնենք:

Այս միջոցին օրիորդն սոցա առջեւն կանցնէր: Երիտասարդը կամաց կամաց և շնորհալի կերպով մօտեցաւ անոր, որ կանկ առաւ, և մեղմ ձայնիւ ըսաւ:

— Օրիորդ, ձեր այս աղքատիկ ծա-

ռային հարստանալուն արգելք չէք ուղեր ըլլալ կարծեմ, այնպէս չէ:

Օրիորդն այս խօսքերէն մէկէն ի մէկ յանկարծակիի եկած ապշութեամբ հարցուց:

— Ի՞նչ ըսել կուզէք, կամ ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ այդ պարոն:

— Ես աղքատ մ'եմ և ուսանող միանգամայն, հայրս մեռած է. աշխարհի երեսը մայր մը ունիմ միայն, որ նոյնպէս կարօտ և աղքատ է. արդեթէ օրիորդն բարեհաճի եղբայրական անկեղծութեամբ համոզը մը շնորհել ինձ բաւական մեծ կակ դուռ մը պիտի շահիմ զոր գրաւի դրած են հետս: Այս գումարով խեղճ մօրս օգնութեան պիտի հասնիմ, և պիտի կարենամ քիչ ատենէ ուսումս աւարտելս: Իմ ապագաս այս դումարով ապահոված պիտի ըլլամ, ուստի բարեհաճեցէք զիս իբր ձեր եղբայրը նկատել... ամենայն անկեղծութեամբ կաղաչեմ զձեզ:

— Եթէ ձեր ապագայ երջանկութեան պատճառ պիտի ըլլայ, և եթէ ձեր մայրը նաև պիտի աղատի չքաւորութեան տանջանքներէն՝ կարող եմ ձեր առաջարկը իբրև քոյր ընդունիլ:

Օրիորդը խեղճ դպրոցականին եղբոր մը ցուցուած շնորհքի մը պէս ամօթխածութենէ յառաջ եկած թեթև կարմրութեամբ դունաւորուած դէմքէն համոզը մը առնելու հաճութիւն ցոյց տուաւ: Եւ յետոյ իւր այս ըրածէն խիղճը բոլորովին հանգարտ եկեղեցի մտաւ, և աղօթեց: Յետ աւարտման եկեղեցւոյ տուն վերադարձաւ՝ ուր առաւօտեան իրեն պատահած գէպը հօրը պատմեց ամենայն անկեղծութեամբ:

Ընդհ. Տնօրէնն սաստիկ զայրանալով երիտասարդին այս յանդգնութեան դէմ՝ զայն յանդիմանելու և նախատեսելու համար անմիջապէս փնտռել և բերել տուաւ. սակայն յանդիմանելու չսկսած՝ երիտասարդին շնորհալի շարժումները, անկեղծութիւնը որով կարողացաւ իր նոյն համբոյրն առնելուն շարժառիթը, անմիջապէս զիջաւ և ըստիպուեցաւ ներել. ներեց և յարգեց ալ միանգամայն, և արտօնեց նաև որ շարաթը մէկ երկու անգամ իրեն սեղանակից լինի: Երիտասարդը գրաւը շահած էր:

Տարի մը ետք ընդհ. տնօրէնին աղ-

ջիկը, իւր համոզըին շնորհիւ թշուառութենէն ազատած երիտասարդին հետ ամուսնացաւ, և հիմա երջանիկ և աղնուական կին մ'է, վասն զի իւր ամուսինը իւր ստացած գիտութեան շնորհիւ կարեւոր պաշտօններ կը վարէ այսօր ի Զուիցերիա:

ԹԻՔԺ.

— 3000 —

ԱՆՕԹԻ ԱՅԼ ՃԻՃԻԼԻ

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐ

Աղմոտէ իւր սատանայական ծանօթ ճարպիկութեամբ անցեալ օր յաջողած էր տուն մը մտնել, ուր երկու կանայք, որոց մին հիւր գացած էր, հետեւեալ խօսակցութիւն կ'ընէին իրարու հետ:

— Ախ, էրանիկ տուտու, դաւակցմեծցաւ, դաւալ ալ մեծցաւ կըսեն նէ իրաւ պոն է եղբր:

— Սուս եղբր քուրուկ մէկ ծորն ալ իմ կըլիս է, սուս պէրանս մի պանար:

— Քա օրդտի Միրիճանիս կսեմ քեժօ՝ տղայ կործ մը չիմտիլիք կտի տէ՛ կընայ սա պօղաղդ իլէ թիւթիւնիթ բարան օլսուն վրաէս պակսեցուր:

— Էյ հապա, վուր էր, քէչկէ կործ մըն ալ Դիրգորիկիւ ըլլար տէ, սա միսը իլէ հացը օլսուն վրան առնէր, քիչիճիք մը նէֆէս կառնէի:

— Ախ օրդտի, Աստուծոյ տուածէն կործ կոյ, չիկայ չէ ամա Միրիճանիկիս ուլմիշ չըլլար կոր:

— Ինչո՞ւ պիտի ուլմիշ չըլլայ, կործին կէշը կըլլայ զահէր:

— Թօհաֆ կըսես էրանիկ:

— Քա մեղայ ի՞նչ կայ թօհաֆի:

— Քա ճիյէրիս քէօշէն, սա կա քիմ անանկ միւքէմիլ ֆիրէնկճէ, տաճիկճէ, կռաբարճա կիտնայ, սէպէ քի ֆէյլօսօֆ ըլլայ տէ...:

— Էյ:

— Էյ, նասըլ էյ անանկ ամիսը բանի մը հարիւր զըշի խայիլ կըլլայ:

— Քա քուրուկ, ես ֆէյլօսօֆ անոր ըսեմ քիմ. երկու բարա վաստը կելուն ճանբան կիտնայ, սուրխիս խըտար են եղբր, ճէպէնին հինգ բարա չունին. մէյմնալ կործի չեն հաւնիր:

— Էյ, հէմէն էլլամ տէ պերանդ պազնեմ, լեզուդ կըծեմ:

— Քա հապա, զահէր հէմէն ֆիրէնկ

ճէ տաճիկճէ, կռաբառճա կիտէն տէյի՝ մուլթախա Խճիզօւ, տուան մեծ էֆէն- տի պիտի ըլլան :

— Էյ զահէր պաշխա զէնահաթի մէջ պան կիտնալ, դիտուծիւն պէտք չէ, տէմի պաշխալ Մանօլին չրախը կայ ճուրերու պէս ֆրէնկճէ կը խօրաթէ, վըզըր վըզըր կը կրէ, կը կարդայ, վաղն ալ կը նայիս քի մենծ պաղիբկեան մը կըլլայ, մերիններն ալ պէքլէ քըզըմ պէքլէ պահտըն ուշըլսըն :

— Էվլէտէն ամեն մարդ մա՛նչ զա- ւակ կուգէին քիմ խօլթուխ տէյնէյի ըլլայ տէյիմ :

— Քա աման, ամենն ալ տեղերնին կենան, «Դօճա էքմէյի՝ մէյտան էք- մէյի, էվլատ էքմէյի՝ զընտան էքմէյի» կըսէր օղսրմած հոգի թօփալ կայրէ- նէն :

— Չաթ, չաթ :

— Միրիճանիկս է :

— Բարեւ մայրիկ, բարի եկեր էք տիկին Երա՛իկ . մայր, պատուական քօթլէթ մը կուգեմ, վերջին ստտիճան նօթի եմ :

— Տօլապին վարի աշկը, հացին քիւֆէին ետեւը, կտոր մը էնկինար պաստըսի կայ, տաքցուր տէ կէր, ա- նանկ պարակ պաներէ չեմ հասկընար :

— Այդ տեսակ կերակուրներ չեմ կարող ուտել . նախ որ անդարար չեն :

— Կերակուրին լուսարարը կըլլայ զահէր, ինչ կայ նէ ան պիտի ուտես վայ պանսա :

— Անկարելի բան է, դէմի մնալա- ճառէն քիչ մը միս բերել տուր, շո՛ւտ, շո՛ւտ :

— Ձի տար կոր, քէօրնալիքը հի- սապընը թէմիղլէ քի վէրէյիմ կըսէ կոր . մեղայ, զահէր քեզի համար ելլամխա- սապ էրիկ մը առնեմ հիմա . կընա՛ վաստըկէ տէ, տուն ալ կեր, ես ալ ուտեմ . գա տանը մէջը պան չը մնաց ծախեցի, էյ պունուս սօնու :

— Միրիճանիկ զաւակս, օղլում, նայէ իմին Գիրգորիկս ալ թըպխը քե- ղի պէս կործի չհաւնիր, զարար շունի շիմտիլիք մէկ մէկ կործի մտէք տէ ի- լէրտէ կէնէ Աստուած ողորմած է :

— Ի՛նչ կըսէք տիկին Երանիկ, ես այս ստտիճան դաղղիարէն, տաճկերէն հայերէն, բանաստեղծութիւն, մաթե- մաթիք գիտնալովս հանդերձ ի՛նչպէս կընամ ստորին պաշտօն մը ընդունիլ :

Ես թատրոն երթալու եմ, պարահան- դէս երթալու եմ, կանոնաւոր կերա- կուրս ուտելու եմ, մաքուր հագուե- լու եմ :

— Ազէկ զաւակս, աղէկ ամա, ա- տոնք ամենքը բարայով կըլլայ, «Լաֆ ըլլայ բիւով բիշմէզ» հիմաճուկ սանկս ամիսը երկու հարուր զըշի կործ մը կըտէք տէ :

— Ի՛նչ . 200 զուրուշը իմ ծխախո- տիս չրաւեր :

— Ատանկ բէք մի պարկընաք է- ֆէնտիս, «Անանդ օղան, պապանըզ ոարմըսաք, սիղ կիւպէ չէքէր քիմէ չըգտընըզ» . մարդուն կէշը կըլլայ ա- մա զէնահաթին կէշը չըլլար, կըսէր հարդ, մեղք քի անանկ պարակ խա- ֆալը մարդու զաւակ ես :

— Օհ, քէ՛լ շանս, քէ՛լ շանս :

— Ծօ ինչո՞ւ քէ՛լ շուն ըլլաս, ծօ՛ ո՞վ քեզի քէ՛լ շուն կըսէ կոր, զաւակս, վայ պանսա :

— Քէ՛լ ֆաթալիթէ, քէ՛լ ֆաթա- լիթէ :

— Ծօ՛ հիմա քեզի քէ՛լ ֆաթմաի խօսք ըսող կայ :

— Քա չէ տուն ալ տնաչէն, եազ- լըշ հասկըցար, ֆիրէնկճէ պան մը կը- սէ կոր . նաֆիլէ մեղքը մ՛առներ զաւ- կիդ :

— Միրելի մայրս, իրաւունք ունիս . այլ ես ինչ տեսակ գործ որ ըլլայ պի- տի ընդունիմ . բաւական է որ անպա- տիւ գործ մը չըլլայ :

— Պերանդ պագնեմ զաւակս, ե- կու սա մէյմէ ճակտոյ պագնեմ, օխ ինչ ալ անուշ կը հոտիս կոր . ապրիս զաւակս, խերդ տեսեմ . վրադ կը նայէի, սիրտս կտոր կտոր կըլլար կոր «քէօքէքլէր անա օլմասըն» կըսէր ֆին- ճանճիլին հարար :

— Տառօսը Գիրգորիկիս, Սողոմէ, տառօսը Գիրգորիկիս քի զաւկէդ օրի- նակ առներ տէ, քիպիւրութիւնը մէկ ղի դնէր, պալթաի մը կոթ ալ անի- կայ ըլլար :

— Տիկին ես զայն կը համոզեմ :

— Խամոզէ զաւակս, ան ալ քու ախպարտ է, մենք ալ վրանիդ նայինք տէ խնտանք, խամոզէ տէ անալ վրայէս երթայ :

Աշտէ . — Էօթէրսէ էյի տիւտիկ :

ՎԻՃԱԿ

Վիճակին օրը խուճ մը տիկնայք և օրիորդը Շառխատա մականունն . եալ թէպէր առուտուն ընդարձակ պարտիղին մէջ հաւաքուած՝ վիճակ հանեցին, Օրիորդը, որ իրենց բսե- լիք վիճակը ընդհանրապէս սիրեմ բայով կ'սկսին և սիրիմով կը վերջացը- նեն, չուզելով խաթուններուն քով նստիլ՝ օրօշեցին առանձինն ծառի մը տակ երթալ հաւաքուիլ . թող ասոնք հոն երթան, իսկ մենք խաթուններուն քովիլը աներեւութապէս նստինք, որոց երիցագունը Չըթ-բըթենց Գիլիկ տու- տուն հետեւեալ բանաձեւը առաջար- կեց . — Քուրուկներ . իշթէ ճահլ ճիւ- հիւլ նստեր վիճակ կը հանեն կոր, մենք ալ աս տեղ սուս բուս նստել- նուն՝ մտքովիս մէյմէկ վիճակ բըռ- նենք տէ ըսնք, ի՛նչ կրսէք :

Այս բանաձեւն միաձայն հաւանու- թեամբ ընդունուելով՝ անմիջապէս գործադրութեան դրուեցաւ :

— Ամա իսծի նայեցէք, խաթըր կէօնիւլ չպիտի ընենք, որի համար բռնենք պիտի նէ՛ աղէկ չիլաւ ըսելով չպիտի պահենք, սա չիփ չիտակը պի- տի զուրցենք :

— Կըսենք եա՛ . ի՛նչ կըլլայ եղեր . ունումուզու էյէմիշ՝ էյէյիմիղի ասմը- չըղ, կրակ ըսելով բերաննիս չպիտի վառի եա :

— Քա աղջիկ կրակ ըսիք տէ, ա- ճապա կրակին վրայի բախլալըին կը- տոր մը ջուր դրի՛ք :

— Դո՛ւք ալ բախլալը կեփէք կոր հօշ հիմա ի՛նչ կայ ուտելիք . հոգի էն . կինառ էնկինառ տէյի Անդիկիս կըլսը կը տանիմ կոր . աթէշ բահար տըր ըսելով՝ չառաւ . թոռանս կլլուս խը- տար ան անման էնկինառները քանի կը տեսնամնէ՛ միտեաճի խայիշի պէս բերնիս ջուրերը կը վազէ կոր :

— Ես ալ թուքս կլլելէն բերանս թութխալ թաւաի դարձաւ . անցած օր սաթըճիլին ըսի քի՛ ծօ՛, իշթէ պու մահալլէտէ ալան օլմաեօր սա՛ պարէ հըզըզ սէսիսի քէս տէ՛ կիթ իշինէ, օ ֆիեաթաա էնկինառ եէյէմէղիք :

— Երկու օրը հեղ մը բովի Կիւլիւ- կէնք կեփեն կոր :

— Է՛հ, վար էվի քէրէմ էվի, քա ան չէ՛ ամա, աղ կիւլիւկին տալովը թո- աան նշանը ես են ըսեր :

—Ատանկ բանձը կըսէին կոր ամա տահա պէլի չէ :

—Էյ, արթըն հայտեցէք վիճակը սենք, Թէպէր տուտու, կտոր մը Հայր մեր երկինքը ըսէ :

—Հայր մեր երկինքը սուրբ էղիցի անունը, էկէսցէ առքաւորութիւնը ամեն :

—Պաշլայէ նայինք օղաբեր տուտու ես բռնեցի :

Հոգիս կը վառի

Տէրտիկա շատ է,

Արուն պէրան մը

Դէմն էլած է :

—Սողոմէ տուտուն էր :

—Ա՛խ. պէրանդ պագնեմ, սիրտէս խօսեցար. սանկ պատանքի պէս վայելեց. քողքս վար առնելէս պէրի 35 տարի է՝ քէօրէկին խահրը կը քաշեմ :

—Հէմէն Աստուած աղատէ :

—Իշողաց ալ :

—Սողոմէ տուտու. հիմա ալ տունըսէ :

Կիւզէլ սին՝ մէնէնտին եօգ.

Տիլին պիր՝ լափլարըն չօգ :

Բայընա բայ վերմէքտէ.

Ճիհանտէ էմսալին եօգ.

—Հաճի Հոռոք խաթունին հարսն է :

—Ա՛խ, իշթէ կէորքիս ըսէք ատիկայ հազար բերան «ծօ տա աղջիկը չառնենք» ըսի. քաքի՛մէ սէօլէրսին. ան կէնէ խնամը ըրաւ, հիմա քարերով կը ծեծկուի կոր ամա՛ նափիլէ :

—Հոռոպ խաթուն, սքրան քու կըդէ :

Օգուսադտան եօգ խապէրիմ,

Վար տըր պէնիմ հէր հինէրիմ.

Գաշըմ կէօզիւմ, պուրնում իլէ.

Աղնատըրըմ պէն երւէրիմ.

—Ալլահալէմ քի ատիկա Չըլըրըստիենց Կատարին աղջկանը համար է. քուրուկ, օտքով ծառքով, քիթով բերնով, աչք իքվիով անոր ասոր տըղուն հետ է :

—Մըսի վրան. պարէ բան մը պէճէրէ :

—Կտար պէճէրողը, ամա նայէ՛ Պէլի պալրախընց աղջիկները ըրին չըրին կարդուեցան :

—Ամեն ալ անանկ պիտի ըլլան :

—Նէ իսէ ըսէ նայինք :

Լեղուն ըսես մաքինա.

Բամբասելէ չի դադրիր,

Ով իւր բերանն ինայ.

Տէյմէ հալով չաղատիր.

—Հէմէն ականճը խօսի, ֆասըլճի Ղամպիկն է ատիկա, ինտո՛ր ալ աղւոր ելաւ.

Հալինէ պաք դայէթ հօշ

Ճէպէրի վար իչի պօշ,

Էլլէրինի սալլաեարաք

Էվէ կէլիր քեօր սարխօշ.

—Վախնամ ատիկա Ունտիկիս համար ըսիք. պիր թիւրլիւ բանի մը չկրցաւ ծառք դարնել,

Ուղունսն քամըշ կիպի,

Էքշիսին քօրուք կիպի.

Նէ՛ մահալլէ մահալլէ կէղէրսին.

Իօնուլմուշ թաւուդ կիպի,

—Գա առ ո՛վ է :

—Էրկան թաթիկ Մարթան.

—Էյ սանքի խաթըրա միւրվէթ. ինք հոս չէ ամա, վրան շիտակ ելաւ.

—Հիմակուները վիկին համար պօշ պան է կըսեն ամա՛ նայեցէք ինտոր աղւոր կելայ կոր :

Էլի տուտու տուն գնա

Լաթըդ թէքնէն կը լողայ :

—Սուրբիկ տուտուն.

—Էյ հիմայ հաւտացի քի՛ վիճակ ըսածդ շիտակ է եղեր. մեղայ, ինչէն գիտցաք քի վաղուան չամաշըրս պուղատա դրեր եկեր եմ :

—Գուրուկ, լուսահոգի կէսուրս «Սէօլէյէնէ պադմա, սէօլէտէնէ պադ» կըսէր.

Այս միջոցին Մարինոս տուտունին թողը իւր ընկերուհիներէն բաժնուելով՝ խաթուններուն մօտեցաւ :

—Մեծ մայր, նայէ իմ վրաս ինչ աղւոր վիճակ մը ելաւ :

Գաշէրին միւ տիր,

Տիլին պիւլպիւ տիր,

Պիրպիրիմիդտէն այրը իսէք

Կէօյիւմիդ պիր տիր.

—Հայտէ կորուէ, խըլէզ տուն ալ տահա պօյդ վեր չելած՝ կէօնիւ է տըվեր, թէվէքէլի չէ քի՛ կը հատնիք կը մաշիք կոր. իշթէ առ պօշ թէսէլլիներով հիւլալ ֆէնէր եղեր էք՝ մարերնիդ ալ եա կէլինճիք, եա սարըլըն եա տըրսէվի է կըսեն կոր :

Յանկարծ քովի տունէն մարդ մը տիկնանց խօսակցութիւնը ընդմիջեց գոչելով.

—Օղաբեր տուտուն կըակին վրայ

դրած բախայով միսը էրեր է. կըսեն կոր :

—Վո՛ւյ ծակուկ ծակուկ ըլլաւ Օղաբեր, պօռաց Օղաբեր տուտուն տեղէն ցատկելով. հիմա ի՛նչ տպուր պիտի ուտեմ. իրիկուան կէնէ օռօտում կայ.

—Քա հոգդ պիլէ մըներ, եո ալ բախլալը կեփեմ կոր. թապալս մը բան կուտամ քեզի :

—Վոյ շնորհակալ եմ ամա, ատանկ բան կըլլայ.

—Ինչո՞ւ չըլլար, օր մալ դուն ինծի պէտք կըլլաւ.

—Էյ սիրտս բէք կստրեցաւ նէ՛ թէրէ օթն ալ պօլ դրած չըլլա՛յի պարէ :

—Արթըն դարար չունի, բան մը նէր եղաւ. իրաւ էրէյի սիրտ կոտրուկ եղաւ ամա՛ մենք ս՛ր ատեն խընդացած ունինք քի ասօր ալ պիտի խնդանք ըսելով՝ բաժնուեցան իրարմէ :

ԲՐՈԹԵՍԹՈ

Վերապայտական մուշու Մաղիկի Սէր ի սրտէ

Էֆէնտըմ, իւշ սէնէյի միւթէճա. վուդ Արեւելք անիւնով չարշաֆքեարի իւրիւղնամէին վատթայովը տէվէ պա. զըրտան եօխուշին պէս ծայրն ու պօ. չը պէլիսիդ էրկան պէնտերով գըլուխին տանող Ա. . . . պէկէն արթըն տատի ֆիրեատ :

Մալիւմի տէվլէթնիդ է ուր՝ Ակնայ քաղաքի մարդիկը սիւտ չեն խօսիր, աս էֆէնտիին տէօլը հէրը իշտար ուր Ակնէն է նը՝ չկտեմ ի՛շ մուճիպով Մօ. սիսին միջօքը գրած պէնտերը Արեւելքին ճիպ մուղայիւն է. էկէր ուր Արեւելքին մէջի չիֆթէ այր իմզան Ակնցի Ա. . . ի մանս չի հաներ զաննը կանէ նը՝ ասօր ալ խաթ տրեր վաղն ալ : Պինաէն ալէյհ, իւրուղնամէիդ վա. սէթայովը աս բրօթէսթօն իլան անեւ. լու հիմմէթ մի տրէք, վէ պէյան տրէք էֆէնտիին ուր՝ մէկ օրուան մէջ հաղար թիւրլիւ հաւայի չի չալէ. չաղանօզի միսալ եան եան չի քալէ. տիւրիւս քալէ, վէ մեր քնթին չի խընդայ, զէօրէ սըղրա մենք ալ տինկեա. նը կուհանինք անիկայ :

Էնճամիւլ քէլամ, հրամանքիդ ալ կըսինք ուր՝ Մաղիկ աղա, չարաթ մին

է խանութնուս առջեւէն ու հետեւէն անցած չիս, թուրթունի հաշիֆով պաթէֆթէր չ պուչուգ. դրուչ մաթլուպ-նիս թէսվիյէ արէ, շատ դրուցել մի տար. դէօրէ :

Հօտուրտալու հըմար կու բացուի վարդը :

Ըմէն տեղ չի գննուիր պիտաւոր մարդը :

Մէյ մնալ լիսանի չառնիս Ակնի մարդը :

Եւ ողորմեա քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս :

Սուճի վէ թուրթունճի
Դասպար վէլէտի
Անձօ :

Թահտագուրուլարընը քիւլլիյէն մահվ հտէր

ԿԻՃԻ ՍԵՖԱ ԼԱԲԱՍԸ

Սաթըլըր Պահճէ գարըսընտա դէօր-րինին գարըսընտա 77 Նօմէրօ Էճ-ղաճը աիւքեանընտա վէ եինէ պիրա-տէրանը մուճայիլէյհիւմին Պէյ օղլու տօղրու եօլտաքի 168 Նօմէրօլու Էճ-ղախանէսինտէ վէ սայիր քեաֆէյի Էճ-ղախանէլէրտէ գուրթուսու 5 դուրուչ :

Օ՝ պօնթուր միւսիւ ժան, քէֆլէ՛ր :

—Համտ օլսուն, վիճուտիմիլ սաղ տըր :

—Նէ՛ ալէմտէսին պագալըմ :

—Իքի այ տըր պօչ կէզիյօրըմ :

—Պէնտէ պիլիլիմ քի մուհիմ պիր հավատիս վէրէճէքսին :

—Իշթէ օլանլարընտա բէք չօղու-նու պօչսան հիսապ կէօր. այվաղ դա-սապ հէփ պիր հիսապ օլտուլար :

Գէորդ աղա, քեզի անանկ դէնկին, անանկ աղուր աղլիկ մը գտայ քի՛ խայ-րի չեմ կրնար թարիֆ ընել :

—Աղուրութիւնը մէկ թարաֆի դիր, սըվօր դէնկինութիւնը պատմէ նայինք :

—Պախչէ խաբուն Թաշ խանին մէջ չորս հատ օտա ունի, աս մէկ :

—Թաշ խանը չորս օտա ունենա :

լուն, Ղալաթիա խալեար խանը թող կէս օտա ունենար տահա աղէկ էր :

—Պօստանճի պաշին սէքսէն հազար արչըն արսա մը ունի եղեր. աս երկու :

—Ձգէ ատ տեղը, հիմա ան տե-ղին սէքսէն բարա համրող չի կայ :

—Լօնճային մէջ կէս տուն մը :

—Ան ալ բարա չընէր, հիմա հը-րէաները ամենքն ալ խատիգեղ կը կրուին կօր, դուն ինձի նախըտ բա-րայէն խապար տուր :

—Բարայի խօսք բացի նէ՛ մենք ստակ տալու ատէթ չունինք չսին :

—Անանկ է նէ դուն ալ անոնց ը-սէքի հիմակուան դանցալին ալ փարա-սըզ աղլիկ առնելու ատէթ չունինք :

* *

Գուրուճ Անտօնիկ աղա, պու ագ-չամ չօճուքլարա պիր ազ եհմիշ ալ կէ-թիր. կաղանդտան պէրի դավալըլար եհմիշ տէրի չըլարընեօրլար, հիշ տէ-յիլ իսէ պիր օգկա քիրաղ կէթիր. սա-թըճըլար «տալլարա պաստը» տէյի՛ սօգագլարը Էթտիւրիեօրլար :

—Նէ՛ սէօյլէեօրսըն Թէրէգօն խենթ սին նէ՛սին պու սէնէ քիրաղլար եաղ-մուր սէպէպինտէն հէփ գուրտանմը :

—Էօյլէ իսէ չիլէկ ալ :

—Ձիլէկ տէ բարա Էթմէղ եաղ-մուրլար քուճ ըլա տօլտուրտուլար, ին-սանըն տիշլէրինի պէրպաթ էտիյօր :

—Ճանըմ, եհմիշ գըթըղը՛ տա՛յըղ էրիկ ալ, գէրտալի ալ :

—Նասը՛, չօճուքլար եինէ սըթմա օլսունլար, կէչէն սէնէ սօլֆաթօյա փա-րա վէրէ վէրէ ազ դալտը թօփու տ-թաճագըտըմ :

—Աման ճանըմ՛ Անտօնիկ աղա. խաթըրա միւրվէթ, հէր. սէօղլիմէ պիրէր գուլք ույտուրտուն. պարէ պիր դաշ թանէ մարուլ կէթիր :

—Իշթահընը կէլէճէք սէնէյէ սագ-լա. օ միւպարէք տէ պէնիմ կիպի չօգ-տան թօհուճա վարտը :

* *

Նէ՛ տէրսին Գէորդ աղա, պիլիմ օղլան կէլտի եէթիշտի, նէ՛ իշէ քօ-յալըմ պէն տէ պիլմէմ : Ուսմունքտա բէք էյիտիր, աճապա ավօքա էտէյիմ մի՛ տէրսին :

—Պէնի տօստ պիլիլիսէն սաքըն ա ավօքա Էթմէ տէ հէր նէ էտէլսէն Էթ զիրա պու արա ավօքալարըն հալի բէք

եաման, հէփսի տէ էլլէրինի ճէպլէ-րինէ սօքմուչ պուլվարտա թըրըլ թըրըլ կէզիեօրլար :

—Հէքիմիլիէ կէօնտէրսէմ նա՛սըլ օ-լուր :

—Հէքիմիլին հալի օնլարտան պէր-պաթ, պիր բէշպէր կիւնտէլիի պիլէ տօղրուլտամայօրլար կէչինմէլէրի բէք զարուր, էօյլէ ֆանթաղիլէրինէ պա-քըպ տա տլտանմա, իսմի իլէ օլմասըն. պիլիմ էվին քարչըսընտա պիր տօք-թօր վար աքչամթաք էվտէ օթու-րուպ խըրսընտան չօրապ էօրիւեօր, պի չարէ նէ եաքսըն, նէ ալտան վտը-նէ տէ սօրան :

—Էյ նէ՛ իշէ քօյմալը, ուսուճա-կան տըր տէտիք ա՛, էօյլէ օլուր օլ-մաղ, իշլէրէ դուլագ ասմաղ :

—Էօյլէ իսէ սէն օղլունու պիր քաչ-հաֆթա քատար պիր տէմիլճի եա-նընա վէր, չէքիճի քաֆասընա եէր եէ-մէզ պաք նասըլ չար չափուկ հէր չէյէ-քուլաք ասար :

—Անտօն աղա, կիտէեօրսան իքի-լիրա պրագ տա՛ էօյլէ կիթ :

—Ձաթը պէն պու կիւն, էվի քէ-սէտէ պրագմըմ :

—Աման, նէ՛րտէն խտի գարչըմա-չըգտըն, սէպէպ օլանըն պօյնու ալթըն-տա դալսընքի՛ պիլիմ ֆամիլեայա հիշ եազըլմաղ սէնին կիպի պիր ատամը պաշըմա չըգարտը :

—Սանքի էլէր բիւճմանըսան, պա-պանըն էվի չօգ ուղագ տէյիլ :

—Հէմէն Ալլահտան պուլասըն :

—Էկէր պուլաճաղըմ իքի լիրա օ-լուրսա օ վագըթ սանա վէրիլիմ, հէմ պու բարայը նէ՛ եաբաճագսըն :

—Գըղլարըն չարկալարը իշին մօ-տիսթրաեա վէրէճէյիմ :

—Շիմտի չարկանըն վագթը՛ մը տըր, էսկիսինի գուլլանսընլար :

—Էվլատ տուկուսու նէ՛տիր պիլ-մէզսին քի, ամա սէնտէ պու եիւրէք վարքան, պաշընա պիր կիւն կէօյտէն աթէշ եաղաճաք :

—Փէնա՛ մը, պու սէնէ քէօմիւր ալմայըլ :

—Հէմէն եօղ օլասըն քի՛ պէնի նիս-պէթինէ չաթլատըսըն :

—Ամին գարը, ամին, օ վագըթ սէնտէ գուրթուրսըն պէն տէ :

* *

—Քա ճանրմ մուշու տօքթօռ աս քէօր օլաճախ Համրիկս մէյէր տուած իլաճներդ չառներ կոր եղեր :

—Իրա՞ւ կըսես :

—Հա եա , իս ալ քեզ ալ կը խաբէ կոր եղեր , աշկըս նոր բացուեցաւ : (Մէկուսի ճքթ.) ես ալ կըզարմանայի թէ մինչև այսօր ինչպէս տղան ապրեցաւ :

* * *

Լուքսէնպուրկ կազինօսքնտա .

—Միւսիւ տօքթօր , պուեուրըն , պիր դահվէ ալըն :

—Աման էֆէնտիմ մաղուր տիլէրիմ , վաբօրա եէթիչէմէմ , հասթամ պանա պէքլէր , սօնրա իրի սաաթ կէրի քալըրըմ :

—Իսապէթ եա , հէրիֆ իրի սաաթ զիեատէ եաչար :

ԲԱՌԳՐՔՈՒԿ

Հայերենէ ի Տաճկերէն և ի Գաղիերէն

Դրդ. տպագրութիւն

300է աւելի փոքրագիր երեսներէ բաղկացեալ և 7000է աւելի գործածական և կարեւոր բառեր պարունակող այս սիրուն բառգրքուկին վեցերորդ տպագրութիւնն արդէն սպառած լինելով ըստ խնդրանաց բազմաց եօթներորդ անգամ փութացինք տպագրել բազմաթիւ օրինակօք , և այս անգամ փոխանակ 5 զրուշի իւրաքանչիւր օրինակն կը ծախուի և զրուշի որ յոյժ դիւրամատչելի զին մ'է անտարակոյս ամեն կարգի դնողաց համար .

Կեդրոնատեղին է Գ. Պաղտատը .

եան գրատունն . կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով :

Գ. Պաղտատըն

Արեւելեան ժողովրդային

ԵՐԳԱՐԱՆ

Կը ծախուի բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 5 զրշ :

Ի Խ Թ Ա Ր

Միւլէզղիմիզ տէկէլմիշ օլտուղուն տան թապի եէնի կէլէն պիր աղ աճամը օլուպ , ապօնէլէրիմիզտէն հէր քիմին զազէթասը պրագըլմամը իսէ մաթպաամըղա պիլտիրմէլէրինի բէճա իտէրիզ :

Մ Է Ճ Ի Տ Ի Է Ն 19 Թ Է 30 40 60

Ինչպէս յայտնի է մէճիտիէն մ'աւրելու դըժուարութիւններն այնքան շատցած են մեր անկուշտ սարաֆներու շնորհիւ , որ վերջապէս հրապարակի վրայ այժմ այդ մասին երկու տեսակ կարգադրութիւն եղած կը տեսնենք .

Կան մաս մը որ մէճիտիէն 19էն բուլ մ'աւելի չեն աւրեր . որք են .

Շիրքէթի Խայրիէն .

Բէթիի Խաարէն .

Թղթավաճառ Պօխօրը .

Թրանվայի ընկերութիւնը .

Թունէլի ընկերութիւնը .

Բերայի նորաձեւութեանց մաղաղաները .

Պաղար Ալըմանը .

Պօն Մարչէն .

Ասոնք ամենայն անկեղծութեամբ կ'ընդունին այն կրորիկ մէճիտիէններն որք չուայլութեամբ կը յաճախեն իրենց վաճառատուներն , և այնքան ալ քաղաքավար են որ լիգիտասիօնի ազդարարութիւններով տասն առ հարիւր զեղջ մ'ալ ընելու ծառայութիւնը կը մատուցանեն հանրութեան :

Կան դաս մ'ալ մարդիկ , որ ամենայն շընորհակալութեամբ մէճիտիէն մինչեւ 30 40 60 զշի իսկկ'ընդունին :

Այս կարգէն են .

Հայ խմբագիրներն .

Ասոնք , մասնաւոր յայտարարութիւններով ծանուցած են և կը ծանուցանեն շարունակ , որ պայմանաժամը անցուցած և ստակ վճարել չուզողը բաժանորդներէ , սիմ մէճիտիէն մինչև յիսուն զրուշի առնելու պատրաստ են :

Պաղար Բօլխորօսը .

Կը ծանուցանէ թէ իւր վէրէսիէի սահմանեալ տետրակին լեցուած երեսներուն փոխարէն մէճիտիէն մինչեւ 60 զրուշի առնելու պատրաստ է :

Մեր հին ցրուիչը .

Եթէ գտնէ , մէճիտիէն մինչեւ 40 զրուշի պիտի առնէ :

Լրագրավաճառք .

Ասոնց համար որոշեալ գին չունի մէճիտիէն . հերիք է որ մէճիտիէն ըլլայ , քանիի տաս կ'ընդունին :

Դերասանապետ Մնակեան էֆէնտին ,

Աս ալ եթէ բոլոր ծախքը ելնելէ և իւր դերասանները գոհացնելէ ետք , լօճայի կամ նստարանի մնացած հաշւէն եկած մէճիտիէն մը 50 զրուշի տեղ առնելու պատրաստ է :

Ահաւասիկ Մաղիկ երկու կարգն ալ կը ներկայացնէ հասարակութեան . այժմ անոնց կը մնայ գիտնալ թէ իրենց մէճիտիէններն որ կերպով մանր գրամի վերածելու պիտի յօժարին :

Տ Օ Ք Թ Ե Օ Ր

Օ- ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Տօքթօր Օննիկ, Կ. Յ. Գարա-
մաճեան էֆ. որ ուսումնասիրած է մաս-
նաւորապէս ներքին. մորթային և կա-
նանց հիւանդութիւններն պատիւ ու-
նի ծառայանել Արդոյ հասարակութեան
թէ՛ հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր Եէնի-
Գարու Ալ-Պոյաճըար փողոց 40 թիւ
իւր տան մէջ և կը գտնուի ամէն չո-
րեքշաբթի և չարաթ օրերը ժամը 8նէն
վերջը Պահճէ-Գարու Զարդեան Պողոս
էֆէնտիի դեղարանը :

Զրի խորհրդակցութիւնը ժամը 8նէն
Յ, ամէն հինգշաբթի իւր բնակարանը և
երեքշաբթի օրերը Եսայեան ձիւանի
էֆէնտիի դեղարանը ի Սամաթեայ :

Ի Լ Ա Ն

«Հիսարէ Գօմբանի» նամըյըլա
Գալաթատա թիւնէլին իթթիսա-
լինտէ մուգատտէմա վաղը օլան
բարֆիւմըրի թիճարէթի շիրքէ-
թի պունտան ագաէմ ֆէսիս ի-
տիլմիշ օլտուղընտան, պու տէ-
ֆա քէնտի հիսապըմա օլարագ-
եինէ Գալաթատա թիւնէլին վէ
էլպիսէճի Շիթայի մաղաղալընըն
եանընտաքի Մէրթապանի սօգա-
ղընտա 17 նօմէրօտա միւսէտ-
տէտէն պիր բարֆիւմըրի մաղաղա-
քիւշատընա մուվաֆֆաղ օլուպ,
Բարիզ վէ Լօնտրանըն միւթէպէր

Փապրիքալարընըն էն նէֆիս վէ
էն թաղէ մալլէրինի ճէլպ վէ թէ-
տարիք իթմիշ օլտուղումտան,
կէրէք թօրտան վէ կէրէք բարչա
բարչա սապուն վէ լէվանթա վէ
էմալի սաթըն ալմագ արղուսըն-
տա պուլընան զէվաթ իլէ միւշ-
թէրլէրիմին քէմաֆիւսապըզ-
րաղպէթ պուեուրմալարընը րէ-
ճա վէ քէնտիէրինի հէր վէճհլէ
մէֆնուն իթմէք զայրէթինտէ
պուլունաճաղըմը արղ ու իլան է-
տէրիմ :

ԱՆՏՕՆ ՏԵՐՎԻՇ

ՏՕՔԹԵՈՒ Տ ՊԱՊԱԵԱՆ

Մանկաբարձ և մանտղէտ կանանց և
տղայոց հիւանդութեանց, այն ճիւղերն
ի Փարիզ փորձառութեամբ կատարելա-
գործած ըլլալով՝ այժմ իւր բնակութիւնը
հաստատած է ի Գառը գիւղ, Մօտա հատ-
տէս, Անթիպայ դեղարանին դէմ թիւ

87 տունը ուր ամէն առաւօտ մինչև ժամ
3 հիւանդ կ'ընդունի : Ի դիւրութիւն իւր
յաճախորդաց վերոյիշեալ Տօքթօրը այցե-
ութիւնք կ'ընդունի նաեւ ամէն օր կէս
օրէն վերջը կ'ամրջին զէմ ֆիւլէքեան եղ-
բարց դեղարանը վերի յարկ իւր սենեակը :
Զրի դառմանք կիրակի օրեր մինչև կէս
օր իւր Գառը գիւղի բնակարանը :

ՏՕՔԹ. Ս. ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ

ԲԵՐՈՒ ՇԻՇԼԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻԻ 11

Կը գտնուի

Ամեն առաւօտ, ժամը 3էն 6, կամուր-
ջին դէմ ֆիւլէքեան եղբարց Դե-
ղարանը :

Երկուշաբթի և Ուրբաթ 7էն 10 Պէյլէր-
պէյ ի Դեղարանն Շարքիյէ. Ուր-
բաթ միայն ձրի :

Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Շաբաթ
7էն 10, իւր բնակարանը. Հինգ-
շաբթի միայն ձրի :

Զորեքշաբթի (ձրի) 7էն 10 Սամաթիա-
թրանվայի ճատտէն, Հռովմէա-
կան Հայոց Եկեղեցւոյն դիմաց.
Թիւ 357 տունը :

Տօքթօր Ռաֆայէլեան ընդհանուր
հիւանդութիւններէ զատ, մասնաւոր
եղանակաւ կը դարմանէ նաև արանց
և կանանց միզանցքային և ծննդական
գործարանաց վերաբերեալ հիւան-
դութիւնները, զորօրինակ գաղիական

ախտք, ամլութիւն, անկարողութիւն և
այլն :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Բառամեայ Տեղեկա. Հոգարձութեան

Ս. ՓՐԿՉԻ

Ազգային Հիւանդանոցի

1883 յունվար 1 — 1886 դեկտ. 31)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ԿԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Ազգային յիսնամեայ նկարագիր

Գրեց. ԲԻԻԶՄՆԴ ԲԷԶԵԱՆ

Սոյն երկու հրատարակութիւնք 'ի
միասին կը վաճառին ի նպաստ Ս. Փրկչի
Հիւանդանոցին, ի գին մէկ քառորդ-
Օսմանեան ոսկի :

ՍԵՊՈՒՅ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ուլթան Համամ փողոց թիւ 47

Նոր մրցում վայելուչ, Դիմացկուն
և Աժան կօշիկներու
Թէ արանց, թէ կանանց և թէ տղայոց
համար :

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Յ. ՍԱՔԱԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պ Ի Պ Է Ր Ե Ա Ն

Պոլիս Զիշէք-պազարթիւ 23